

Előfizetési árak:
 Évesi ára 8 kor., félévesi 4 kor.,
 negyedévesi 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetők árak marakalt árak szerint.
 A lap megjelenik minden oad-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.
 Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési penzek küldendők.
 Kiadóhivataladonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

F o h á s z

Kossuth Lajos századik születésnapjára,
 1902. szeptember 19-ére.

Mindenható Isten, Urunk és Atyánk!
 ki kezekben tartod a mindenségben futó
 csillagvilágok és a porban esuszó férgek
 sorsát, kitől nyerük az élet fényét s
 kitől majdan megadással fogadjuk a
 halál árnyékát: hozzád fohászunkodunk.

E napon embermilliók szívének ki-
 tárt két kapuján át suhog feléd a vég-
 telenségbe a hála és könyörgés kettős
 imádsága.

Völgyeink párás mélyéből, napsuga-
 ras rónáinkról, a zsupfödeles fehér ta-
 nyák tornászáról, az üveges palotákból
 tisztán, mint egy égbe visszahulló haj-
 nali harmateső, száll feléd a kicsinyek
 és nagyok, a szegények és gazdagok, a
 fehérkező és barnaarcu magyarok hála-
 imádsága.

A Te akaratod szabta utját a Turnl
 madárnak, mely sebes szárnyesapások-
 kal honkereső őseinket Ázsia bus pusztaságairól
 Attila mosolygó örökébe ve-
 zette.

Te adtad, mikor szükségünk volt rá,
 Botond kapudöntő bárdjának az erőt,
 Te adtad a lechmezei Lehel kürtjének
 könyfakasztó bánatát, mely megdöbbsent
 nyilas táborainkat hazaterelte és sátor-
 karóikat maradandóan ideczövekelte.

A Te segítségével kódos századokon,
 a vér és vas embertelen korszakain tör-
 tünk át, dolgozva, küzdve, ellenség rab-
 lánczát vagy magunk visszavonásának
 átkát harcolva: megfogya, fáradtan,
 alétlan, vérvesztetten, de áttörtünk, de
 itt vagyunk és két kezünket, két szem-
 műnket, egy szívünket, egy szívünkben
 ezer szerelmünket Hozzád emelve re-

begyük el ezért hálaimádságunkat, óh
 Atyánk! És ez a himnusz száll feléd ma
 innen a virágok illatából, a madarak
 dalából, erdeink suttozásából, vizeink
 zugásából.

Ezeréves munka verejtékével meg-
 termékenyített, ezeréves harez vérével
 megszentelt, ezeréves szenvedés könyei-
 vel megáztatott hazánk porába lebo-
 rulva, könyörgünk hozzád Ö ökkévaló
 Isten! Állítsd meg homályos egünkön
 a házasszeretet bujdosó csillagát! Hadd
 sugározza be mindeneknek szívét, és el-
 méjét, hogy senki se legyen e nemzet
 fia közül kislelkű, gyáva: megfélekedzeni
 tovatünt századokkal sirba temetett
 őseinkről, kik tűzhelyüket, asszonyaikat,
 gyermekeiket, nyelvüket, hazájukat, Ár-
 pád örökét védve, ezrével hullottak a
 harcmezőn, haltak a vérpadon, veszték
 a börtön mélyén, vértettek el a sortűzek
 alatt.

Add, hogy ezen a nagy napon s en-
 nek a nagy napnak minden fordulóján
 az emlékezet fénye villanjon át a szíve-
 ken s megihletett lelkünkön átvonuljon
 a szent zárandoksereg,

az apostolok,
 a hősök,
 a vértanúk,
 a száműzöttek,
 az elnyomottak véres és bánatos
 légiója.

Add, hogy ezen a napon, nekünk, fá-
 radt nemzedéknek fáradt képzelete fia-
 tal erőre kapjon, száz szárnyesapással
 száz esztendőt szálljon vissza s aztán
 megálljon egy kis bölcső előtt.

Megálljon, mint megállott ott száz
 év előtt a magyar szabadság géniusza,
 hogy homlokon esókolja a bölcsőben
 alvó gyermeket.

A magyar szabadság géniusza, a Te
 égi seregéidnek legszebb angyala ott
 állt fényes arczatjával a bölcső mel-
 lett, örködött a gyermek álmai felett,
 vezette az ifju lépéseit, igazgatta a fér-
 fiu tetteit és az aggastyán utolsó lehel-
 letével, eltakarta fényes arczatját,
 visszatért égi honába.

Te adtad őt minékünk: a nemzetnek,
 a hazának, az emberiségnek, a világnak;
 a gyöngéknek, az elnyomottaknak, a
 jogtalanoknak, a szenvedőknek s meg-
 gyujtván az emlékezet oltárán az áldo-
 zati tüzet: égig csapó lángja hirdesse
 ezért hálánkat irántad, óh jóságos Iste-
 nünk!

Isten prófétája, harez kürtöt fújó,
 népet fölrázó, lelkeket fölgyújtó, lán-
 czokat széttördelő, nemzetet teremtő
 Kossuth; te száműzött, bujdosó, honta-
 lan Kossuth; meghalt, de halhatatlan;
 eltemetett, de köztünk járó Kossuth:
 emléked örök léssen, lélek a lelkekben,
 míg Árpád népe gyáva szolgálhaddá nem
 korcsosul.

Magyarok Istene! Rákóczi nemzete,
 Kossuth népe kiált föl hozzád a mély-
 ségből!

Oh, adj nekünk, mint a múltakban,
 az elátályozott jövendőknek nehéz idői-
 ben is lángszellemeket, a kik a manná-
 lan sívatagból az ígéret földjére kive-
 zessenek.

Oh, add, hogy a balsorsban ne le-
 gyünk soha csüggedők, a hatalomban
 elbizottak, a szenvedésben gyávák és a
 kényelemben elpuhultak.

Áldd meg termékenységgel asszo-
 nyainkat, hogy harezra és munkára ter-
 mett acélkaru fiakat adjanak a hazának.
 Áldd meg termékenységgel földünk

TÁRCZA.

A kis ördög és a bibornok.

Rajza a fővárosi életből. Irta: Brankovics György.
 (Folytatás.) 5.

Sodróczy gyorsan ledobta magáról a bi-
 bornoki öltönyt, végig nyújtózkodott a pam-
 lagon, lecsavarta a lámpát — s a hálósoba
 kis órája tompán ütötte el a reggeli három
 órát.

A fiatal festő szeméire nem jött álom;
 egyik gondolat oly sebesen kergette a másikat
 az agyában, hogy az órák elmúlását
 csak akkor vette észre, amint a teli napfény
 lassan belopódzkodott az ablakon s a távozó
 sötétségből kidomborultak a műterem tár-
 gyai.

A művészek rendetlen életéhez, gyakran
 jelentkező lustaságához, zseniális könnyü-
 vérségéhez hozzászokott régi szolga, aki-
 nek külön kulesa volt a műteremhez, meg-
 lepetve látta, reggeli látogatásakor, hogy
 Sodróczy ur már talpon van s hogy az ab-
 lak közelében nagy buzgalommal két pará-
 nyi félezipőt tisztogat, amelyet a festő szék-
 rényből kivett gyorsan száradó léc-al von-
 be. Az öreg szolga, a cipőtisztítás az ő
 hatásköréhez tartozván, sehogy sem tudta
 megérteni, miért kontárkodik belé a festő s
 hogy jött ide általában a női cipő?

Midőn Véra — miután az ajtóközégsra

senki sem jelentkezett — még mindig a kis
 ördög jelmezében s félénken a műterembe
 lépett: senki sem fogadta őt, védője már
 Tomory asszonynál járt.

A leány most tüzetesebben megnézett
 mindent a műteremben. Nagyon sok tárgy,
 aminek a ezélját nem fogta fel, a bámulatit
 keltette fel, végre a nagy állványon lévő
 vászon hátára esett a tekintete. Miért van e
 kép megfordítva? A kíváncsiság felbátorítá,
 megfogta a vászon keretjét s visszafordítá.
 A vászon elejéről egy kaczer női alak mo-
 solygott feléje, egy fiatal leány, akinek tag-
 jait félig modern, félig eszményi, de könnyű,
 inkább átlátszó s mélyen kivágott ruha fődte.
 Az alak hátravetette fejét s a magasra emelt
 kar egy kiterjesztett marabu tollat himbált
 kaczerán, úgy, hogy a halvány piros pihe a
 fekete fürtökkel gazdagon borított fejnek
 gyöngéd hátterül szolgált. A nemtelen, de
 pikáns arezből frivol pajkosság vigyorgott
 s a félig leeresztett pillák mögöl egy oly
 pillantás tört elő, amelyben már az ártat-
 lanságnak még a nyomát sem lehetett fel-
 fedezni. Véra önkéntelenül visszahökent,
 elpirult s a lélegzete mindannyiszor elállt,
 valahányszor a szemekbe tekintett, melyek
 egyenesen reá néztek. A galamb iszonya
 volt ez a ragadozó madárral szemben. —
 Még soha sem látott ilyen képet, ártatlan-
 sága fellázadt s egy gyors mozdulattal is-
 mért megfordítá azon mód, mint ahogy előbb
 volt: Tekintete azonban nagyon sokáig ott
 tétovázott még a kép festetlen oldalán. „Vaj-
 jon ki lehet?” kérdező magától s a követ-

kező perczben a kép festőjére gondolt. Se-
 hogy se tudta az ő gyöngéd, szívélyes védő-
 jét ilyen feladat elé képzelni. Gondolkodva
 vonult a műterem tulsó részébe s nyughat-
 atlanul járt ott fel s alá. Egyszerre dobogás
 hallatszott, valaki egy lépeső helyett kettőt
 ugorva sietett fölfelé. — Véra szíve félénken
 dobogni kezdett — ha a következő perczben
 az ajtó kinyílnék s azon valami idegen lépne
 be, — már be akarta a műterem ajtaját zárni
 — midőn Sodróczy mosolygó arezzal top-
 pant be s Vérat tiszteletteljesen üdvözölte.

„Tudja-e kisasszony, hogy mi az éjjel
 zseniális dolgot vittünk véghez” — kiáltá,
 — minden lehetetlenségre gondoltunk csak
 nagynénjének a nevére nem, — én egészen
 megfélekedtem tudakozódni s ön nem em-
 lité — én pedig oly szerencsés vagyok, hogy
 ismerősei, s ha nem is benső, de szívesen
 látott barátjai közé tartozom, — ha már
 négy hét előtt itt lett volna, négy hét előtt
 ismerkedtünk volna meg; ott voltam nála,
 az új lakásban rendezett estélyen, a mely a
 legkellemesebb estély volt e télen. — Ah,
 ön a köpönyege után nyul, kisasszony —
 nem — így nem ereszttem el, — egy kéresem
 van önhöz, a melyet csak egyetlen egy ok-
 ból utasíthatna vissza: reggelizzék vélem,
 igen?”

„Melyik az az ok?”

„Ha kávémát megizleli s nagyon rosznak
 találja, — ezt előre becsátom, mert magam
 sem tartom valami jónak.”

Véra nevetve helyezte vissza köpönyegét
 s a festő, a beszélgetést folytatva, rendbe

méhét, hogy aczélos buzát teremjen a népnek.

És áldd meg, óh ezerszer áldd meg e szép haza mindazon hű fiait, kik a Te színed előtt e napon szent fogadalmat tesznek: istenfélelmet hirdetni, hazát szeretni, nemesen gondolkodni és cselekedni, nagy tettekre vállalkozni, a nép javára élni, javáért meghalni, Árpád hazáját, Attila örökét szabaddá, gazdaggá, boldoggá tenni.

Atyánk! Vedd kedvesen hálánkat és hallgasd meg könyörgésünket.

Amen!

Rákosi Viktor.

Ujpest község zárszámadásainak rejtelméből.

Az uborkák időszaka már elmúlt s az „Ellenzéki Ujság” még mindig olyan régi szalmát esépel, a melyet már a rég jobblétre szenderült „Ujpesti Hírlap” is agyon esévelt anélkül, hogy egyetlen egy buzaszemet képes lett volna belőle kiverni.

Legujabb, de nem a legjobb számában, a községi pénzek elhelyezésének a kérdésével foglalkozik az „Ellenzéki Ujság” is s kifogásai éppen oly alaptalanok, mint a mily régiéek.

Hogy a község teljesen törvény szerint járt el, mikor a tőkepenzek elhelyezése tárgyában intézkedett: azt maga az „Ellenzéki Ujság” is kegyes elismerni, de — azzal az „érdekes fölfedezéssel” dicsékszik, hogy „azok, kik az esetleges kár megvehető volna, a szavazás alól kivonták magukat, a vagyonosok nem merték vagy nem akarták a vagyoni felelősséget elvállalni, azok pedig, akik arra szavaztak, hogy a község tőkepenze az Ujpestvidéki Takarékpénztárban az Ujpesti Takarékpénztárban s az Ujpesti Kereskedelmi és Iparbankban helyeztessék el: vagyontalanok s így vagyonukkal nem biztosítják a községet az esetleges károk ellen!”

Tisztelettel vagyok bátor kijelenteni, hogy ez a „fölfedezés” se nem „érdekes”, se nem „fölfedezés”.

Végig olvastuk ugyanis azon közgyűlésnek a jegyzőkönyvét s ennek alapján konstatalhatjuk, hogy az „igennel” szavazók között igen is megtalálható a vagyoni garancia, mert például, hogy többeket ne említsünk: Illek Vincze, Ladányi Zsigmond, Dr. Seligmann Jenő, Schwartz Jakab, Pótz

Mihály stb. mindmegannyian — a nélkül, hogy ezt nekik érdemül betudnók — bírnak olyan értékű vagyonnal, mint a milyen öszszegű tőkepenznek az elhelyezése tárgyában szavazatukkal intézkedtek.

Hogy a szavazás alkalmával az „Ellenzéki Ujság” által megnevezett virilisták „távollettükkel tüntettek” volna csak azért, hogy a vagyoni felelősség alól kivonják magukat: ez éppen oly alaptalan légből kapott állítás, mint a többi, mert:

Wolfner Lajos, előhaladott koránál s egyéb elfoglaltságánál fogva a közgyűlésekre már évek óta nem jár;

Mauthner Mihály, virilista jogát, főszolgabírói rendelkezés folytán nem gyakorolhatja, mert a névjegyzék felebbezés alatt áll; Egyedi Lajost emberemlékezet óta még senki sem látta a közgyűlésen;

Leinerek pedig már évek óta nem virilisták.

Ezek tehát távollétükkel sem tüntetni nem akarhattak, sem a vagyoni felelősség alól magukat kivonni nem lehetett szándékuk.

Az „Ellenzéki Ujság” szemrehányása tehát, reájuk nézve, eltévesztette a címet.

Az az állítás, hogy a bankdirektorság a községi képviselőtestületi állással összeférhetetlen volna: eget ostromló képtelenség.

Erre nézve egyedül csak a községi törvény lehet mérvadó, ennek a községi törvénynek az 57. §-sa pedig utolsó bekezdésében azt mondja: „Általában mindenki csak olyan ügyek tárgyalásában vehet részt és szavazhat, melyekben közvetlenül érintve nincs.”

A törvény tehát nem azt mondja, hogy egy községi képviselő nem lehet bankdirektor, illetőleg hogy egy bankdirektor nem lehet községi képviselő, csak azt mondja, hogy olyan ügyek tárgyalásában, melyek őt közvetlenül érintik, részt nem vehet és nem szavazhat.

No már pedig az általam hivatkozott közgyűlési jegyzőkönyvből világosan kitűnik, hogy az Ujpestvidéki Takarékpénztár, az Ujpesti Takarékpénztár s az Ujpesti Kereskedelmi s Iparbank direktorai nemesak hogy nem szavaztak, de részt a tárgyalásban sem vettek!

Tisztelt „Ellenzéki Ujság” hol vannak hát a rejtelmek?

Mi az, a mi a községi pénzek elhelyezésénél nem helyeseltő?

Avagy talán az keserítette az „Ellenzéki

kezde hozni az asztalt, a mi által azonban az asztal körüli rendetlenség annál nagyobb lón. Véra is hozzálátott a dologhoz — Sodrőczy alig vette észre, — mert e közben belépett a szolgál s valami igen fontosat sughatott a fülébe, mert mind a ketten felette izgatottá lőnek.

„Képzelté, mennyire megvalék lepetve” — folytató a szolgál távozta után a festő, — „midőn Tömörnyé asszony, nagynénjének a nevét közölte velem, nagyot ütöttem a homlokomra s az udvariatlanság vádját olvastam rá a fejemre. Beszéd közben, a festő oldalt lépve, mindent elkövetett, hogy felöltőjének az egyik zsebéből látatlanul kicsempészessen egy esomagot; sajnos a titokzatos működés közben letörték a friss süteménynek — mert ez képezte a esomag tartalmát — a szarvaeszkait s Véra jó ízű nevetett — de csak magában, mert úgy tőn, mintha semmit se látna s tovább rendezgette a reggeli asztal körül.

„Egyébiránt lelkemből örvendek” — folytató egy kis szűnet mulva Sodrőczy, a negyedszer megjelenő szolgálónak odaesuszta a esomagot — „hogy ily fordulatot vőn az ügy. Nagynénje ismer, teljes bizalommal viseltetik irántam s ha talán megharagudnék önre azért, hogy feledékenysége miatt kellemetlen helyzetbe jutott s elmaradásával nyughatatlanságot okozott neki, a hír, hogy az én védelmem alatt állott, ki fogja engesztelni. Tény az, hogy nincs ember, a ki elhagyott helyzetünkben, hóvihar-

ban s éjnek idején s az uteza közepén, képes lett volna egyszerűbb megoldást kieszelni. Egyébiránt nagynénjét a dolgok állásáról már értesítettem és — — —

E perczben feltárult az ajtó s a szolgál belépett a reggelivel; aggodalmasan nézett végig Sodrőczy a tálcán lévő reggeli készleten s midőn látta, hogy semmi sem hiányzik, megelégedéssel foglalt helyet Vérával szemben a reggeli asztalnál,

„Pompás!” szöla inkább magához mint vendégéhez.

Véra fejével bólintott, felemelte a kannát s kérdő tekintettel tartotta a festő eszéje fölé.

Sodrőczy lekötő pillantást vetett a házinő szerepét játszó kedves teremtsére s a míg erőlesen majszolta a süteményt, oly határozott „igent” bólintott a fejével, hogy barna fűrtel lángoló arezára hulltak. Eszre se vette, hogy Véra ártatlan gyönyörrel szemléli, de — az a leány ott, azzal a marabutoll legyezővel jött eszébe s egyszerre elkomorodik, lesüti szemeit, öszszgyűri majd kjsimitja övszalagját s végre bűnbánó hangon felszólal:

„Be kell önnek valamit vallanom, visszaéltam talán bizalmával, — s megnéztem valamit, a minek talán rejtve kellett volna maradnia előttem, — megnéztem azt a — — képet ott” s kezével a nagy állványon levő megfordított képre mutatott. Sodrőczy zavarba jött egy pillanatra, de azután közönyös hangon szolgált felvilágosítással:

„Egy kis színész, opera énekes az

Ujság” cikkiróját el, hogy a „Polgári Hitelszövetkezet” nem kapott a község tőkepenzeiből? Ugy kell lenni, mert különben nem zengett volna dicsőhymnust a „Polgári Hitelszövetkezet” elnökének, Czippauer János urnak azért, mert a bankok ellen mert szavazni.

Egy perczig se kételkedünk a „Polgári Hitelszövetkezet” életképességében s szívből kívánjuk neki, hogy részvényesei menél hamarabb befizessék a részvényeik után esedékes összegeket, hogy mennél hamarabb megizmosodjék s felvirágozzék, de azt talán maga a cikkiró is be fogja látni, hogy ez a hitelszövetkezet még nagyon fiatal arra nézve, hogy a község tőkepenzeit reá bizza.

Azon pénzintézeteket, melyeknél a község tőkepenzeit elhelyezte, azzal vádolja meg az „Ellenzéki ujság” cikkirója, hogy a „községnek csak 5 százalékot adnak, az adósoktól pedig 10 százalékot is elkövetelnek.”

Ugy látszik az „Ellenzéki Ujság” cikkirója éppen olyan járatlan a pénzügyek terén mint más terén.

Ezek a derék pénzintézetek, a jelenlegi nagy pénzbőség idejében, a mikor a a bank kamatláb 3 1/4 százalékra szállott alá, olyan jó akaratot tanusítanak a községgel szemben akkor, amidőn 5 százalékot fizetnek, amelyet nem lehet eléggé méltányolni.

Hogy, ők az adósoktól 10 százalékot szednek, azt komolyan a cikkiró sem hiszi el, mert ez törvénybe ütköző dolog volna a miért börtönbüntetés jár. Uzsoráskodó magánemberről föl lehet ilyesmit tenni, de nyilvános számadási kötelezettségű pénzintézetekről ilyeneket állítani, valóban nevetséges dolog.

Ezek után csakugyan kívánsi vagyok arra, — hogy mikép fogja az „Ellenzéki Ujság” cikkirója, a községi pénzek illetően, a törvényeknek s fennálló szabályoknak mindenben megfelelő módon történt elhelyezését a jövőben megakadályozni?

Nem lenne szives ezen saját külön rejtelmét is szellőztetni? Ezek talán érdekesebbek lesznek a községi zárszámadások rejtelménél!

H I R E K.

— A Kossuth-ünnep. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósága, Kossuth Lajos születése napjának századik évfordulója alkalmából f. é. szeptember hó 19-én d. e. 9 órakor a vármegyei ház nagytermében

itteni színháznál, — én ugyan sohase láttam még a színpadon s nem is hallottam róla semmit, de egy fiatal mágus, a ki nagyon érdeklődik tehetsége iránt s a további kiképzetésének a költségeit fedezi, kiállított képemet látva, a fiatal művész előfestésével megbízott, — a külsőségek: az állás, a ruha, pártfogójának az izlése; a munkának nem igen örvendek s nagyon kellemetlenül érzem magamat valahányszor az ülés órája közeledik, pedig ma már tizenötödösztör fog ülni . . .”

Véra némán hallgatta végig a tehetséges színész kiképzési történetét s jól esett neki, hogy a művész oly közönyös s bosszus hangon beszélt a képről.

Abban a pillanatban, midőn felemelkedett, hogy végre bucsut vegyen védőjétől, kardesörgés hangzott be a lépcsőről . . . Sodrőczy figyelt egy perczig s meggyőződően, hogy a könnyű lépések a műterem felé közelednek, sebesen mondá: „Ugy hiszem, jobban fog tetszeni önnek is, ha senki sem látja itt, nem szeretném ha valaki modellnek tartaná, — ha a látogatás nekem szól, igyekezni fogok őt mielőbb lerázni a nyakamról, huzódjék addig vissza a hálószobámba.”

Alig huzta be maga után Véra a hálószoba ajtaját, a műterembe egy fiatal, elegáns, szőke kis bajuszu huszár tisztesske toppant be s a hadnagyokat jellemző hangmodorban egy hosszab beszédet tartott, a melynek folyamán a festőt mindig „kedves tanárnak” szólította:

(Vége köv.)

rendkívüli közgyűlést tart, melyre *Beniczky Ferenc* főispán v. b. t. t. a következő sorokban hívta meg a megye bizottsági tagokat: *Meghívó.* Folyó évi szeptember hó 19-ik napján leend száz éve annak, hogy Kossuth Lajos megszületett. E történelmi nevezetességű nap megünneplésére ezennel szeptember 19-ik napjának délelőtti 9. órájára a vármegyeháza nagytermében rendkívüli közgyűlést hívok össze. Miről t. bizottsági tag urat értesítem. *Tárgy:* A vármegye főjegyzőjének ünnepi beszéde és Kossuth Lajos érdemeinek a vármegye jegyzőkönyveiben való megörökítése.

Budapesten, 1902. szeptember hó 11-én.

Beniczky
főispán.

Rákospalota három napra terjesztette ki Kossuth-ünnepélyének a programját, nevezetesen: *Szeptember 19-én Tóth István* bíró és *Medveczky György* főjegyző vezetésével küldöttség megy a fővárosba bandériummal, hogy az országos ünnephez csatlakozzék. A bandérium vezetésével *Varga Mihály* és *Tótklincz János* bizattak meg. *Szeptember 20-án* este műkedvelői előadás, utána közös vacsora a Parkvendéglőben. *Szept. 21-én* d. e. 9 órakor a községházán dísz-közgyűlés lesz. Az ülés után minden templomban hálaadó istentisztelet tartatik. *Szeptember 21-én* d. u. 4 órakor a községházán népgyűlés, melyen az alkalmi beszédeket *Benkő István* és *Kovács Kálmán* lelkészek mondják el. Ugyanekkor szeptember 21-én d. u. rendezi a rákospalotai „*Polgári kör*” a néppünnepélyt, melynek következő a programja: D. u. 2. órakor *diszmenet* a kör helyiségéből kiindulva az Imre-, Dugonics-, Eötvös-, Deák-, Bem-, Bathányi-utczán át zenezóval a Főuton, Széhenyi-téren, majd az Imre-utczán vissza a körhelyiséghez, ahol az erre az alkalomra meghívott országgyűlési képviselő elfogja mondani beszédét: s az alkalmi szavalkatok és beszédek után elhelyezik a márványtáblát, majd a körhelyiségben megvendégelik a helybeli öreg honvédeket s végül táncmulatság lesz.

Ujpesten, Kossuth Lajos születésének századik évfordulója alkalmából az ünnepélyes istentiszteletek az *agostai evangélikus, az evang. református és az izraelita* templomokban d. e. 9 órador tartatnak. Az *Ujpesti római katolikus egyháztanács testületileg az agostai hitv. evangélikus templom isteni tiszteltétlen fog részt venni.*

— **A pesti ev. ref. egyházmegye** f. évi szeptember hó 12-én tartotta gróf *Teleky József* és *Mády Lajos* esperes együttes elnöklése mellett évi közgyűlését. A közgyűlés megnyitása és a tagok igazolása után *Mády Lajos* terjesztette elő ez évi esperesi jelentését, melyben a legapróbb részletekig kitérjéskedik az egyházmegye fejlődésére és hanyatlására befolyó körülményekre, lekiismeretesen felsorolván azokat. Egyszermind minden egyes gyülekezetre nézve megteszi a maga javaslatait és azokra nézve kéri az egyházmegye jóváhagyását. *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter nagy megelégedéssel konstatálja az esperesi működés terén kifejtett lelkiismeretes buzgólkodását *Mády Lajos*nak és indítványozza, hogy az egyházmegye azt az irányt, melyben az esperes működik, teljes bizalommal támogassa és a jelentést egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktassa. A közgyűlés a jelentést tudomásul véve, ez értelemben határozott. Azután a számvizsgálói jelentések meghallgatása s több fontos belügy elintézése után egyházmegyei egyházi főjegyzővé *Benkő István* rákospalotai lelkészt választotta meg; a *hazai egyetemeken* létesítendő *protestáns teológiai fakultás* tárgyában pedig a következő határozati javaslatot hozta: Mondja ki a konvent, hogy kívánatosnak tartja, hogy a budapesti tud. egyetemen államköltséggel egy teológiai fakultás állíttassék fel, az egyházi autonómia épségben tartása mellett; és pedig külön evangélikus és külön református fakultás; ha pedig ez nem volna lehetséges, a két felekezet számára együttesen, de nem „protestáns” néven, hanem így: „a két evangélikus egyház fakultása”. Egyidejűleg ezzel egy református internátus állíttassék fel.

— **Pestvármegye közigazgatási bizottsága** szeptember hó 11-én *Beniczky Ferenc* főispán v. b. t. t. elnöklése mellett ülést tartott, melyen *Bárczy László* kir. pénzügyigazgató, *Tóth József* kir. tanfelügyelő je-

lentéseiket, *Kemény Kálmán* tiszteletbeli főjegyző pedig azon javaslatát terjesztette elő, hogy a közigazgatási bizottság kérje a legközelebbi közgyűléstől a 7 százalékos utadónak 10 százalékosra való fölemelését. A megokolásban elmondotta, hogy a forgalmi igények egyre növekednek s a vármegye különböző részeiből folytonosan érkeznek folyamodások és képviselő-testületi határozatok, a melyekben egyes utvonalak mellelőbbi megépítését sürgetik. Ha a 10 százalékos utadót megszavazzák, akkor a rendes kiadások levonása után fennmaradó összegből végrehajthatók lesznek a tervbe vett utépítő-munkák, míg ellenkező esetben a bajok csak fokozódni fognak. A közigazgatási bizottság, figyelembe véve az előterjesztésben foglalt és számítászerűleg megerősített adatokat, ahhoz hozzájárult s a legközelebbi közgyűlés előtt megteszi a javaslatát az utadó felemelése iránt, úgy, hogy az ekként elért nagyobb összegeket csakis közutak építésére fordítsák, a nélkül, hogy abból a viczinális vasutakat is részesítsék.

— **Az Ujpesti Ipartestület előjárósága** f. é. szeptember hó 11-én tartotta meg rendes havi ülését, melyen *Pohl Károly* titkár az augusztus havi forgalomról a következőkben számolt be: munkaviszony 808 esetben fordult elő, ebből iparos segédre 537 esik, iparos segéd munkábalépett 265, abból kilépett 272, munkakönyv kiadott 66, ideiglenes igazolvány 37, tanonc szerződöttetett 28, szabadult 26, havi ígtatói szám 269, panasz beadott 37, ebből 29 hivatalból intéztetett el. Pénztári jelentés szerint havi bevétel 727 kor. 30 fill. kiadás 696 kor. 34 fill., összes maradvány az év elejétől számítva 7387 kor. 5 fillér.

— **Névmagyarosítás.** *Lőri Oszkár* ujpesti illetőségű budapesti lakos, a belügyminiszter engedelmével családnévét *Nádor*-ra változtatta.

— **Eljegyzés.** *Freund Vilmos*, az Egyediféle szeszgyár igazgatója eljegyezte *Deutsch Henrika* kisasszonyt, *Deutsch Emánuel* leányát *Szénásfaluról*.

— **Az ujjagóhid építése.** A vármegye törvényhatósága egy községünk előjáróságához intézett leiratában megsürgette az ujjagóhid építését. Ezen sürgetés következtében a képviselő testület által kiküldött közbizottsági bizottság, melynek *Mády Lajos*, dr. *Hédervári Soma*, *Ladányi Zsigmond*, *Gerő Eszmond*, *Schwartz Jakab*, *Lindt János* bíró, *Zsoldos János* főjegyző és *Hoffer Miksa* mérnök a tagjai f. é. szeptember hó 22-én d. u. 3 órakor ülést tart.

— **A Kossuth Lajos-ünnepélyt** rendező bizottság befejezte nagy munkáját, melyből ítélve az ünnepély igen fényesnek ígérkezik. Az ünnepély az *István-térnek* a községház és kath. templom közti részen lesz. A dalárda a községház erkélyen fog énekelni, a szónokok és szavalkók pedig az erkély alatt felállított emelvényen beszélni, illetve szavalni. Az emelvényre csak belépőjegyekkel lehet jutni.

— **Szülők figyelmébe.** Az ujpesti állami polgári fiúiskola tantestülete f. évi augusztus hó 30-án tartott gyűlésén állapította meg a beküldött mintákból, hogy milyen füzeteket, író- és rajzszerket használjanak a tanulók f. tanévben. A választásnál a tantestület vezérelve az volt, hogy kizárólag magyar gyártmányú és jó minőségű anyagok használatát ajánlja. A rajztömböknél egyszermind a nagyságot is megállapította, nehogy a rajztanárok idejét a különböző nagyságú lapok egyenlővé tételé, a keretek kimérése stb. elfecsérelje. A választás a 30—40 cm. méretű rajztömbre esett. Hogy az említett méret és minőség mellett milyen színű legyen a rajztömb fedele, az egészen mellékes. A ezeruzák „Az Első Magyar Irógyár” ezeruzáiból választatták, melynek védjegye: nyílal átlótt szív. Más magyar gyártmányú nincs, ennek használatá azonban ministeri rendelettel is kötelező.

— **Nyilatkozat.** Ujpesten megjelenő „Társadalmi Lapok” ezimű hetilap 1902. szeptember 14-iki számában közétett „Gseftelö tanítók” ezimű ezikknek személyemre vonatkozó része *elejétől végig ezeltatos hazugság.* A t. szülők megnyugtatóására kijelentem, hogy a megtorló intézkedések végett a törvényes lépéseket meg tettem. Ujpesten, 1902. szeptember hó 15-én *Németh Gyula.*

— **Esküvő.** *Baubach József* f. é. szeptember hó 20-án d. u. 4 órakor vezeti oltárhoz, az ujpesti Agost. evang. templomban *Kántor Elvira* kisasszonyt *Kántor Nándorné* volt államvasuti főmérnök özvegyének leányát.

— **A „hires” Weisz.** Sok Weisz van az országban, jelzővel és dísekszik egynehány de hogy „hires” is létezik közöttük, azt csak e napokban tudtuk meg, a midőn Budapesten, a Lipót-körut egyik boltajtaja fölött egy szerény czégtáblán a következő szerénytelen fölírást olvastuk: „A hires Weisz, volt ujpesti főkántor imaháza.” Uglátszik a volt főkántor büszke Ujpestre, de Ujpest semmi esetre sem büszke az ömagát hiresnek hirdető főkántorra.

— **Aki másnak vermet és — maga esik bele.** Abba a verembe, melyet *Scherzerék* ástak *Wohlstreichnak* — úgy látszik *Scherzerné* már bele esett. Mikor a felsőbb hatóságok ugyanis — írja f. hó 14-iki számában a „Pestvármegye” — tudomást szereztek a botrányos esetről, *Scherzernét* az anyalföldi polgári leányiskolából áthelyezték a külső váci-uti leányiskolába, itt azonban az igazgató, egyetértve a tantestülettel, keréken kijelentette, hogy *Scherzernével* egy iskolában nem tanít.

— **Mübor.** *Hopuczi János* koresmáros *Jókai-utca* 22. sz. a. levő koresmai üzletében a fogyasztási hivatal 1035 liter *mübor*t fedezett fel. *Hopuczi* ellen a vizsgálat már megindított.

— **A szülők figyelmébe.** Az ujpesti állami elemi iskolák 88 osztályaiba összesen 4480 tanuló iratkozott be f. é. szeptember hó 13-ig. Miután pedig minden egyes osztályba 60, vagyis összesen 5280 tanuló vehető fel, így tehát az elemi iskolákban még 800 tanuló van helye. Ennek folytán figyelemzettjük azon szülőket, kiknek gyermekeik még be nem iratkoztak vagy fel nem vétettek, hogy *mielelőbb jelentkezzenek* az iskolaszék elnökénél, *Illek Vincze* esperes urnál, aki megfogja jelölni azt az iskolát, amelybe az iskola kötelezett gyermek még felvehető.

— **Szerelem és marólug.** F. hó 14-én *Lusztig Johanna* 18 éves eszedleány, *Boeckay-utca* 29. sz. a. lakásán öngyilkossági szándékból marólugot ivott, állítólag azért, mert szerelmi viszonyát az anyja ellenezte. A szerelmes leány sérülése könnyű, lakásán ápolják.

— **Kirándulás.** A „*Türr István* védnöksége alatt álló hadástgán betegsegélyző- és temetkezési- és jótékonyági egyesület” 1902. évi szeptember hó 21-én délután fél 2 órakor *kirándulást* rendez *Rákospalota-Ujfalu* a *Grandies-féle* vendéglő kerthelyiségébe (Ujfalu-Imre-utca 13. sz.) Gyülekezés: fél 2 órakor a *Czimbalmik-féle* vendéglőben *Mária-utca* 11. szám. Indulás: zenekísérettel. Visszatérés: fél 8 órakor zenekísérettel a egyleti helyiségbe a *Központi Szállodába*. Kedvezőtlen idő esetén a kirándulás következő vasárnap tartatik meg. A meghívó, melynek ára 40 fillér, egyszerismint belépőjegyül is szolgál. A tiszta jövedelem a saját árvákra fordítatik.

— **Értesítés.** Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy a magyar katolikus tanítók által f. évi szeptember hó 16-ára tervezett *zarándoklat* a közóhajhoz képest f. évi október hó 21-ére 15n elhalasztva. Az utazási feltételek és költségek ugyanazok maradnak, a melyek a rendező bizottság által f. évi augusztus hó 2-án kibocsátott felhívásban és programmban foglaltatnak. Egyedül a jelentkezési határidő változik, a mennyiben f. évi október hó 7-ig lehet a rendező bizottságnál *Esztergomban* jelentkezni. Ide kérjük az utazási előleget, vagy az egész költséget a mondott napig beküldeni. A pénzek ft. *Számord Ignác* óvónó-képezdei igazgató, (*Esztergom, Sz.-Anna-tér*) mint pénztárnokhoz is irányíthatók. Tudomásunk szerint október havában egy a tengeren, mint *Olaszországban* a legkellemesebb időjárás szokott uralkodni. Az utazás élvezeteit ennélfogva az időjárás is emelni, hatványozni fogja. *Bátrak* vagyunk azért is tisztelettel kérni és reményleni, hogy e hódoló, de egyuttal tanulmányi *zarándoklathoz* hazánk katolikusai minél tömegesebben fognak csatlakozni. A magyar kath. Tanügyi Tanács megbízásából és nevében *Esztergom*, 1902. szeptember 10. A rendező bizottság.

— **Tüz.** F. hó 16-án kigyuladt a *Rózsa-utca* 13. sz. alatti háznak a teteje. Mikorra

a veszedelmet észrevették, a tető nagy része már lángokban állott, úgy hogy tüzérsegünk csak a tűz továbbterjedését igyekezett meggátolni, a mi sikerült is, a tető azonban teljesen leégett. A tűz a ház padlásán valószínűleg vigyázatlanságból keletkezett.

— **Figyelmeztetés.** A posta-hivatalok megfigyelései szerint, még mindig nagy számmal adniak postára oly leveleket és levelező-lapokat, a melyek nem a jelenleg érvényben levő, hanem a korona értékben való számitás behozatala előtt érvényben volt díjszabás szerint, tehát elégtelenül vannak bérmentesítve. Ennek kellemetlen következménye az, hogy a posta pótdíját számit fel, s ha azt meg nem fizetik, a levelet mint nem kézbesíthetőt a feladási helyére küldi vissza. Ezen kellemetlenségtől a közönséget megkímélni óhajtván, felhívjuk a közönség figyelmét a jelenleg érvényben álló levélpostai tarifa leggyakrabban alkalmazást találó tételeire: A belföldre, Ausztriába (Lichtensteinnal) Bosznia-Hercegovina és Németországba 20 grammig, Szerbiába és Montenegróba 15 grammig az egyszerű levelek díja 10 fillér, a levelezőlapoké 5 fillér, a többi külföldre a levelek díja 15 grammonként (Svájzba 20 grammonként) 25 fillér, a levelezőlapoké 10 fillér. Ez a tarifa oly egyszerű, hogy azt nehézség nélkül bárki is könnyen emlékezetében tarthatja.

I R O D A L O M.

*Az *Állatok Világának* most megjelent 68-ik füzetében a légykapó madarakról, valamint a feeskékről kapunk kedves leírásokat. Különösen bájos az a rész, amely a feeskékkel foglalkozik s amelyből ez ősmert

madarokról sok érdekes, részben új dolgokat tudunk meg. A szövegrajzok a füstifeskét, a törnyeges feeskét és a biboréskét két mutatják be; de hű képét adják ezek mellett a búbos gébiesnek, a miniommadárnak, a esontollu madárnak, a szürke- és az orvosi légykapónak, amelyek a légykapó-félék gazdag táborába tartoznak. A füzethez mellékelt fekete nyomatú műlap a lautfarku madarokat ábrázolja. Chernel István, a mű magyar kiadásának szerzője ebben a füzetben is bizonyosságot tesz arról, hogy a magyar madárvilágnak nagy ősmertője és hogy Brehm munkáját a magyar viszonyokra való tekintettel bővíté, értékesebbé teszi. Az *Állatok Világa* a Légrády testvérek kiadásában lát napvilágot s füzetenként 80 filléért kapható úgy a vállalat kiadóhivatalában (Váci-körút 78 szám) mint minden könyvkereskedésben. A madarakról szóló rész első kötete különben már díszes kötésben és önállóan is megjelent és 18 koronaért megrendelhető.

*Az *Állatok világa*. Czimű természettudományi műből a 69-ik füzet is megjelent igen szép feketenyomatú műlappal, amely a kiadócézég műintézetét dícséri. Brehm a hatalmas könyvének most kiadott részében a bajszos madarakról szóló rész befejezést nyer a kém madarakról szóló résszel egyetemben. A szerző azután szóval és képekben ismerteti a világ legkisebb és legszínesebb madarait, a kolibriket, amelyeknek életmódjáról fölötté kedves képet fest. Elmondja, hogy némelyik kolibri akkora, mint a feeske, némelyik pedig alig nagyobb a darázsánál. És elmond még több érdekesnél érdekesebb dolgot, hogy bájosan rajzolja meg a kolibri-szerelmet is, amely bizonyára nagyobb mint az egész madár. A füzetet díszítő rajzok a sárga torku bajszikán, a gyöngymadárón és a morokon kívül a sarlós-esőru-, a chimborazói-, a topáz-, a virág-, a király-, a fáczán-, a lobogós-, a saphó-, az óriási és a kardesőru kolibriket ábrázolja. Az *Állatok világa*, amely a legértékesebb

diszímű Légrády testvérek kiadásában füzetekben jelenik meg. Egy-egy füzet ára 80 fillér. Az eddig kezeletett kötetek egyenként 18 koronaért kaphatók úgy a kiadó cézegnél (V., Váci-körút 78.), mint minden könyvesboltban.

*Péterfi Gyula. „*Kormos Borena*” ezimű regényére hirdet előfizetést. arra kéri e sorok kedves olvasóját, ne tagadja meg tőle támogatását, s fogadja jó szívvvel, amit egy ifju szerény tehetségével, de lelke egész hevével irt meg. A mű előfizetési ára 1 korona 40 fillér, díszkötésben 2 korona. Előfizetési pénzek a szerző címére: Ujpest, Beresényi-utca 7., ajtó 1 alá küldendők.

Bérbeadás.

Ujpesten a szénatérre néző (Nyár-utca 15-17. sz. alatti) házamban levő vendéglőhelyiségeket, — ugyanazon czélra, avagy egyéb nyitott üzletnek, esetleg lakásnak — tetszés szerint átalakítva — november hó elsejére bérbe adom.

Vikár István ügyvéd

Ujpest, Beresényi-utca 6.

Arpád-ut 4. sz. házban üzlethelyiségek lakással s még kisebb-nagyobb lakások azonnal is kiadók.

FUCHS ANTAL ÉS JÓZSEF

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hírlapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és együletbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.